

«Τύπος Ίννου Ίων ωσιΐων ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν ἀλΐα, ἐν πνεύματι, ἐν ωσιΐει, ἐν ἀνεία.» (Α' Τιμ. Δ' 12)

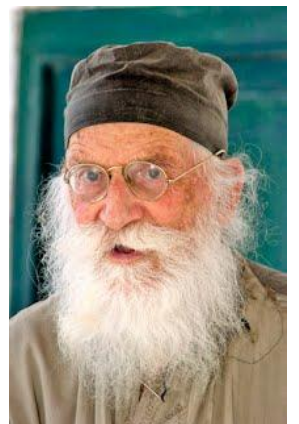
Ίάκωβος Ούίλλιαμς μοναχός

Ἡ παράδοση καὶ γιὰ τὰ ἀπλὰ πράγματα εἶναι σοβαρὴ ὑπόθεση, πολὺ περισσότερο μάλιστα μέσα στὸν χῶρο τῆς Ἐκκλησίας.

Στις 14 καὶ 17 Δεκεμβρίου 2012 δύο γεροντάκια, ὁ Ἰάκωβος καὶ ὁ Γαβριήλ, ἀπίστευτο, ἀλλὰ ἀληθινό, ἔκλεισαν μὲ τὸ τέλος τῆς βιοτῆς τους τὴν ἀρχαία παράδοση τῶν ἁγίων Κολλυβάδων στὴν μονὴ τῆς Λογγοβάρδας. Ἀλώβητη τὴν κουβάλησαν, ὁ ἓνας ἑκατὸν πέντε χρόνια καὶ ὁ ἄλλος ἐνενήντα πέντε. Ὁ ἓνας πεπαιδευμένος καὶ ὁ ἄλλος ἀπαίδευτος. Ἄφησε ὁ πεπαιδευμένος τὴν μόρφωση τοῦ κόσμου καὶ μαθήτευσε στὸν ἀπαίδευτο Γαβριήλ, ἢ μᾶλλον στὸν κάθε Γαβριήλ ποὺ ἐγκαταβίωνε σ' αὐτὸ τὸ μοναστήρι, χωρὶς νὰ αἰσθάνεται καθόλου μειωμένος.

Ὁ γερο - Ἰάκωβος ἦταν ἀγγλικῆς καταγωγῆς καὶ παιδείας. Ἦταν ἀγγλικανὸς ἱερέας καὶ τὸν προσέλαβε ἡ Ὁρθόδοξη Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία μὲ χρίσμα. Ἐπειδὴ λοιπὸν προσήλθε μὲ οἰκονομία στὴν Ὁρθοδοξία, ὁ γέροντας Φιλόθεος δὲν ἐπέτρεψε νὰ χειροτονηθεῖ ἱερέας. Ἦταν βέβαια δοκιμασία γι' αὐτόν, ἀλλὰ τὴν ὑπέμεινε χωρὶς νὰ τὸ σχολιάσει.

Τὰ πρῶτα χρόνια ὁ ἐπιχώριος ἐπίσκοπος δὲν τοῦ ἐπέτρεπε νὰ ἐγκαταβιώσει στὸ μοναστήρι, γιὰ τὸν θεωροῦσε κατάσκοπο. Δὲν μπορούσε νὰ χωρέσει ὁ νοῦς του ὅτι, αὐτὸς ὁ εὐγενὴς καὶ ὑψηλόβαθμος στὴν παιδεία Ἀγγλος, τὰ ἐγκατέλειψε ὅλα, γιὰ νὰ γίνεи μοναχὸς στὸ φτωχομονάστηρο τῆς Πάρου, καὶ δημιουργοῦσε πόλεμο καὶ μάχες στὸ μοναστήρι ἢ ἀντίδρασή του. Τὰ χρόνια ὅμως ποὺ ἔμεινε στὸ μοναστήρι ὁ γερο - Ἰάκωβος καὶ ὁ τρόπος τῆς ζωῆς του διέφευσαν τὸν δεσπότη, ὁ ὁποῖος ἐκοιμήθη τὸ 1958, ἐνῶ ὁ Ἰάκωβος τό 2012.

Ἡ παιδεία του καὶ τὰ σπουδαῖα ἑλληνικὰ ποὺ γνώριζε δὲν τὸν ἄφηναν νὰ μὴ πονᾷ γιὰ τὰ λάθη ποὺ εἶχαν τὰ βιβλία καὶ πάντοτε, ὅταν ἔψαλλε καὶ διάβαζε, εἶχε μαζί του τὸ κοντύλι νὰ διορθώσει στὰ ἔντυπα τὰ λάθη. Δὲν συσχηματίσθηκε μὲ τὴν τάση τῶν νέων μοναχῶν νὰ ἐξέρχωνται ἀπὸ τὴν ἀποκλείστρα τους, γιὰ διαλέξεις καὶ ἐπιδείξεις γνώσεων καὶ – τὸ πιὸ φοβερὸ – γιὰ τὴν ἔκφραση ἐσωτερικῶν καταστάσεων τῆς μοναχικῆς καρδιᾶς, ἀλλὰ παρέμεινε στὸ μοναστήρι ἀκριβῆς τηρητῆς τῆς Λογγοβαρδίτικης παράδοσης.

Μὲ τὴν παιδεία του ὁ γερο - Ἰάκωβος εἶχε τὴν δυνατότητα νὰ ἐμφανισθεῖ στὸ γυαλί, ἀλλὰ εἶναι ἀλήθεια πὼς τὸ θεωροῦσε βδέλυγμα καὶ ἐρήμωση τῆς καρδιᾶς τοῦ μοναχοῦ, γιατί πίστευε ὅτι ὁ μοναχὸς εἶναι ἐσχατολογικὸς προφήτης καὶ διδάσκαλος.

Ὡργάνωσε τὴν βιβλιοθήκη τοῦ μοναστηριοῦ, χειρόγραφα καὶ ἔντυπα, καὶ τὰ φύλαξε ὡς κόρη ὀφθαλμοῦ. Παρ' ὅλο ποὺ δὲν ἦταν Ἑλληνας, δὲν ἐπέτρεψε στὸν ἑαυτό του νὰ ἀπολεσθεῖ οὔτε φύλλο χαρτιοῦ.

Διάβαζε τὶς σύγχρονες μεταφράσεις τῶν Πατέρων καὶ ὠνείδιζε τὴν ἀγραμματοσύνη τῶν ἐλλήνων μεταφραστῶν, φωνάζοντας δυνατά: «Καταστρέφουν τὰ κείμενα». Ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὰ ἔντυπα ποὺ παρακολουθοῦσε, πολλὴ λύπη ἀποκόμιζε γιὰ τὶς θέσεις ποὺ εἶχαν γιὰ κάποια θέματα τῆς Ἐκκλησίας. Ἦταν – ὅπως ἔλεγε – «τέλεια ἐφημερίδες· δὲν ἐκφράζουν κάτι οὔτε γιὰ τὴν πίστη, οὔτε γιὰ τὴν οἰκοδομὴ τῶν χριστιανῶν. Οἱ Νεοέλληνες εἶναι οἱ καλύτεροι συγγραφεῖς τοῦ κόσμου, ὅταν γκρεμίζουν τὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς παραδόσεως. Τότε χύνουν πολὺ μελάνι στὸ χαρτί τους».

Διακόνησε ὄχι ἐξουσιαστικά, ἀλλὰ παρακλητικά καὶ μάλιστα, ὅταν ἔμεινε ὁ μοναδικὸς διαβαστὴς καὶ ψάλτης στὸ Καθολικὸ τῆς Μονῆς, διάβαζε καὶ ἔψαλλε ρωμαλέα, σὰν νὰ εἶχε ἀκροατήριον, ἐνῶ ἦταν μόνος του. Δὲν μπουρμπούλιαζε τὰ γράμματα τῆς Ἐκκλησίας, δὲν τὰ ἔβλεπε μόνον μὲ τὸ μάτι, ἀλλὰ ἀπέδιδε τὴν λατρεία ὅπως οἱ ἀρχαῖοι ἡμῶν πατέρες.

Δὲν ἦταν οὔτε καλλίφωνος οὔτε γλυκόφθογγος, ἀλλὰ καρδιακός. Δὲν ἠδύνετο ἡ ἀκοὴ τοῦ ἀκροατῆ τόσο, ὅσο ἡ καρδιά του.

Ξεναγοῦσε τοὺς Εὐρωπαίους, τοὺς ὁποίους χαρακτήριζε ἀρειανόφρονες, ἐπειδὴ δὲν πιστεύουν ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι Θεός. Γι' αὐτό, πάντοτε τὰ ἔφερνε ἔτσι τὰ πράγματα, ὥστε, τελειώνοντας τὴν ξενάγηση, νὰ φωνάζει μέσα στὴν ἐκκλησία «Ὁ Χριστὸς εἶναι Θεός».

Ὅταν τὸν ρώτησα:

–Γιατί αὐτὸ τὸ φωνάζεις τόσο δυνατά; Μοῦ ἀπήντησε:
–Ἐκεῖ κεντράρω τὴν ξενάγησή μου. Δὲν στοχεύω νὰ τοὺς διηγηθῶ τὴν ἱστορία

τῆς Μονῆς, ἀλλὰ νὰ τοὺς σφυρίξω στὸ αὐτὶ πῶς, ὁ Χριστὸς εἶναι Θεὸς καὶ ἄνθρωπος.

Ὑπῆρξε γνώστης τῆς βιογραφίας ὅλων τῶν Ἀγίων καὶ ὅλους τοὺς τιμοῦσε, ἰδιαίτερα ὅμως εὐλαβεῖτο τὸν Μέγα Κωνσταντῖνο καὶ τὴν Ἀγία Ἑλένη. Δὲν μᾶς ἄφηνε νὰ βάλουμε στὸ κατάγραφο Καθολικὸ ἓνα προσκυνητάρι μὲ τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας τῆς Βλαχερνιώτισσας, ἡ ὁποία κατὰ τὸν μακαριστὸ Φώτη Κόντογλου χρονολογεῖται ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς εἰκονομαχίας, γιὰτὶ θὰ ἔκρυβε τὴν τοιχογραφία τῶν ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης.

Σὲ ὅλα τὰ διακονήματα συμμετείχε ἐργαζόμενος φιλότιμα, καὶ στὶς ἀγροτικὲς δουλειὲς καὶ στὸ μαγειρεῖο, καὶ βίωνε ὅσο ἐλάχιστοι τὸ «δὲν ἦρθα γιὰ νὰ μὲ διακονήσετε, ἀλλὰ νὰ σᾶς διακονήσω». Μοῦ μένει πάντοτε ἀξέχαστη ἡ φιγούρα του μὲ τὴν ἄσπρη ποδιὰ καὶ τὰ τεθωρακισμένα ἀπὸ τὶς φόλες τοῦ μπαλωματῆ τσαγκάρη Σήφη παπούτσια.

Στὴν διατροφή του λιτὸς, ὅπως οἱ παλαιοὶ Λογγοβαρδίτες: ὄσπρια ὅλη τὴν ἐβδομάδα καὶ μόνον τὴν Κυριακὴ «παράκλησις», λίγο ψάρι. Ἦταν αὐστηρὸς τηρητὴς τῆς νηστείας τῆς Παρασκευῆς. Ποτὲ δὲν κατέλυε Παρασκευή, οὔτε τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, ποὺ γιόρταζε τὸ μοναστήρι του! Τοῦ εἶπα μιὰ φορά:

–Νὰ σᾶς φτιάξω τσαί; Καὶ ἀπήντησε:

–Δὲν εἶμαι ἄρρωστος. Πίνω νερὸ ἀπὸ τὴν βρύση.

Παρ' ὅλο ποὺ ἦταν ξένος, δὲν εἶχε τὴν τρέλλα τῶν Ρώσων ποὺ πίνουν συνέχεια τσαί, μοναχοὶ καὶ λαϊκοί. Τὸν εὐχαριστοῦσε τὸ νερό. Ἀρνήθηκες τὸ τσαί στὸν ρώσο μοναχό; τὸν ἔκανες ἐχθρό σου. Θυσιάζει καὶ τὸ σχῆμα του ἀκόμα, ἀρκεῖ νὰ ἔχει τσαί.

Ἔκανε ὄνειρα γιὰ τὸ μοναστήρι, ἀλλὰ δὲν εὔρισκε ἀνταπόκριση. Τὰ ἔπαιρνε ὅλα πίσω καὶ γύριζε στὴν κέλλα του καλογερικός, ἀπλός, φρόνιμος, εὐγενής. Σὲ πολλὰ πράγματα ἦταν ἀπόλυτος, χωρὶς ὅμως νὰ στασιάζει καὶ νὰ φατριάζει. Καθόρισε στὸ μοναστήρι τὴν ὥρα τῆς τράπεζας, τὴν ὥρα τῆς ἐκκλησίας, τὴν ὥρα τῆς διακονίας. Τὰ ἤθελε αὐτὰ ἀπαρασάλευτα.

Δὲν τὸν ἤθελε τὸν σύγχρονο πολιτισμό: ἠλεκτρισμό, κινητό, ραδιόφωνο καὶ ὅλα ὅσα ἀλλοτριώνουν τὴν ζωὴ τοῦ μοναχοῦ. Μᾶς ἐπισκέφθηκε στὸ Δοχειάρι δύο φορές. Ὅταν τὴν δεύτερη φορὰ εἶδε ὅτι στὶς τουαλέτες εἶχαμε ἀλλάξει τὰ βυζαντινὰ τρίγωνα καὶ βάλαμε λεκάνες ἀπὸ πορσελάνη, πολὺ λυπήθηκε καὶ μοῦ εἶπε:

–Πολὺ φοβᾶμαι πῶς θὰ ὁμοιωθῆτε τοῖς ἔθνεσιν.

Ἔξω ἀπὸ τὸ καθολικὸ τῆς Μονῆς τῆς μετανοίας του ἔβαλαν οἱ πατέρες μιὰ λάμπα ἠλεκτρικὴ καί, ὅταν τελείωνε ἡ ἀκολουθία καὶ εἶχε μῆκος ἡ νύχτα,

ἄναβαν τὴν λάμπα αὐτήν, γιὰ νὰ μὴ προσκόψουν τὰ γεροντάκια καὶ οἱ προσκυνητές. Ὁ Ἰάκωβος σκέπαζε ἐξερχόμενος τὸ πρόσωπό του μὲ τὸ ράσο του, γιὰ νὰ μὴ διαβεῖ τὸ κατώφλι τῆς ἐκκλησίας μὲ τὸ ἠλεκτρικὸ φῶς, μὲ ἀποτέλεσμα κάποια φορὰ νὰ πέσει κάτω καὶ νὰ σπάσει τὴν λεκάνη του. Θυσίαζε ὥς καὶ τὴν ζωὴ του, προκειμένου νὰ παραμείνει στὴν ἀρχαία παράδοση!

Ἦταν ἀπόλυτος. Ἦθελε τὸν μοναχὸ ἀκριβῆ τηρητὴ τῶν ὑποσχέσεων ποὺ ἔδωσε ἐνώπιον τῆς Ἀγίας Τράπεζας. Ἄφησε κυριολεκτικὰ τὰ πάντα. Ἀκόμα καὶ μιὰ σύνταξη ποὺ ἔπαιρνε ἀπ’ τὴν ὑπηρεσία του ὡς ἱερεὺς, δὲν ρώτησε ποτὲ ἂν ἔρχεται στὸ μοναστήρι, πόση εἶναι καὶ ποῦ διατίθεται. Ὑπῆρξε ἔναντι τοῦ μοναστηριοῦ τίμιος σὲ ὅσα διαχειριζόταν.

Ἐξόδους ἀπ’ τὸ μοναστήρι δὲν εἶχε. Μιά δυὸ φορές ἦρθε στὸ Ἅγιον Ὄρος. Πάντοτε θεωροῦσε ἀνώτερη τὴν παράδοση τῆς Λογγοβάρδας ἀπὸ αὐτὴν τοῦ Ἁγίου Ὄρους. Ἐλεγε:

–Αὐτὲς οἱ δύο παραδόσεις γιὰ τὸ ἴδιο πρᾶγμα μιλοῦν, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει μέτρο σύγκρισης μεταξύ τους. Μπορῶ νὰ πῶ πῶς πονοῦν δὲν ταυτίζονται.

Ποτὲ δὲν περιήρχετο τοὺς διαδρόμους τοῦ μοναστηριοῦ, γιὰ νὰ βρεῖ ἄνθρωπο νὰ κονέψει. Τέλειωσε τὸ Ἀπόδειπνο; Σφραγίστηκε ἡ μέρα, ἀλλὰ καὶ τὸ κελλὶ τοῦ Ἰακώβου.

Στὰ ἐμπερίστατα τοῦ μοναστηριοῦ ἔμενε ἀτάραχος. Ἡ δὲ εὐχή τοῦ Ἰησοῦ ἦταν ἀσταμάτητη, χωρὶς νὰ κάνει βιτρίνα καὶ χωρὶς νὰ ἐμφανίζεται στὸν κόσμον ὡς ἐργάτης αὐτῆς τῆς ὑψηλῆς προσευχῆς.

Ἦταν πραγματικὰ ἡ ζωὴ του «κεκρυμμένη ἐν τῷ Χριστῷ» καὶ ἀσυμβίβαστη πέρα γιὰ πέρα στὸν ἐκσυγχρονισμό τοῦ μοναχισμοῦ.

Κάθε χρόνο στὴν λιτανεία τῆς Παναγίας τῆς Καταπολιανῆς τρεῖς ἢ τέσσερις μοναχοὶ ἀπὸ τὴν Λογγοβάρδα προπορεύοντο τοῦ ἱερατείου. Τὸν ρώτησα:

–Σὰς γεμίζει αὐτὸ τὴν ψυχὴ; Καὶ μοῦ εἶπε:

–Ὁχι, ὑπακοὴ κάνω. Ὁ μοναχὸς ποὺ ἐπιδιώκει τὴν ἀφάνεια, αὐτὴν τὴν ὥρα μαρτυρεῖ, ὅπως οἱ τρεῖς Παῖδες.

Ἦταν εὐγενὴς στοὺς τρόπους, ἀλλὰ Ἄγγλος· δὲν τὸ εἶχε σὲ τίποτε νὰ σοῦ ἐκφράσει αὐτὰ ποὺ αἰσθανότανε. Καθόλου δὲν ἀγαποῦσε τὴν τρυφή, οὔτε στὴν διατροφή του οὔτε στὰ ἐνδύματά του οὔτε στὴν διαμονή του. Ἀγαποῦσε πολὺ τὴν ἀπλότητα σὲ ὅλες τὶς ἐκφάνσεις τῆς ζωῆς τῆς Μονῆς. Δὲν πρέπει νὰ ἀποκρύψω πῶς ταλανίστηκε ἀπὸ λογισμούς, ἀλλὰ παρέμεινε βράχος ἀμετακίνητος στὶς ἀπόκριμνες ἀκρογιαλιὲς τῆς Λογγοβάρδας. Θεωροῦσε τὴν μοναχικὴ κουρὰ μυστήριο καὶ τοὺς ὅρκους μέχρι θανάτου ἀπαράβατους. Δὲν

πήγε στο μοναστήρι νὰ παιδιαρίσει, ἀλλὰ νὰ ἀθληθεῖ καὶ νὰ στεφανωθεῖ νόμιμα.

Ὡς Ἅγγλος ἀποδοκίμαζε μὲ πολλὴ διάκριση τὰ προφαντικὰ καὶ πρωτόγνωρα μέσα στοὺς μοναστήρι. Ἦξερε, ὥστόσο, νὰ ἐκτιμᾷ καὶ νὰ μετρᾷ κόπους καὶ θυσίες. Γι' αὐτό, ὅταν μετὰ τὴν κοίμηση τοῦ πατρὸς Ἐπιφανίου ἀνέλαβα ὡς ἡγουμενεύων τὸ μοναστήρι, δὲν μοῦ ἔφερε κανένα πρόσκομμα, καμμία δυσκολία, ἀλλὰ ἐδέχετο τὰ πάντα ἀδιαμαρτύρητα καὶ ἡ ἐμπιστοσύνη του στοὺς πρόσωπό μου ἦταν ἀκλόνητη. Στὸ βαθύ του γήρας δοκιμάστηκε πάρα πολὺ...

Καὶ τώρα ποὺ ἔφυγε, τὸν παρακαλῶ, ἂν ὁ Θεὸς δεχθεῖ τοὺς καμάτους του, νὰ εὐχεται γιὰ μένα ποὺ ἀκόμα ὑπάρχω στὸν κόσμον καὶ σέρνω τὸ κάρδι τῆς βιοτῆς μου γεμᾶτο ὑποχρεώσεις καὶ ἡγουμενικὰ καθήκοντα, ἀρρώστειες καὶ πόνους ψυχικοὺς καὶ σωματικοὺς.

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ

Γιὰ τοὺς κοιμηθέντας Λογγοβαρδῖτες ἔγραψε ὁ γέρον Γρηγόριος καθηγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Δοχειαρίου Ἀγίου Ὁρους.

Ἀπὸ τὸ Περιοδικὸν «Χριστιανικὴ Σπίθα»
Αριθμ. Φυλ. 713 - Ἰανουάριος 2013
Ἱ. Μονὴ Λογγοβάρδας – 84400 Πάρος
<http://www.xrspitha.gr>

ΕΚΔΟΤΗΣ: ΕΝΟΡΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΙΑΤΙΣΤΑΣ
ΤΗΛ. 2465021472 ΦΑΞ 2465023133
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΗΡΩΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ